Tekst en foto's: Albert van der Horst

Beet Europe Seligenstadt:
Nakopper onder het mes

De nieuwe koptarrasystematiek die Europese suikerindustrieën hanteren, heeft bij een aantal bietenrooifabrikanten geleid tot aanpassingen van de nakoppers. Dat bleek in Seligenstadt (Dld), waar half oktober de rooidemonstratie Beet Europe werd gehouden.

Suiker Unie heeft met ingang van de huidige bietencampagne de koptarra afgeschaft. De apparatuur waarmee de suikerverwerker de koptarra vaststelde, vergde veel onderhoud. In plaats daarvan betaalt Suiker Unie voortaan voor de hele biet en wordt telers standaard een aftrek van 3 procent voor de koptarra in rekening gebracht.
De andere koptarrasystematiek betekent geen vrijbrief voor de loonwerkers om de nakoppers omhoog te zetten. Suiker Unie wil wel de kop van de biet, maar geen groen. Of meer specifiek: geen bladstelen langer dan 2 cm, want anders ontstaan er problemen bij de verwerking. Voor verlading naar de fabriek wordt de hoop visueel beoordeeld. Bij minder dan 5 procent bladstelen langer dan 2 cm is er niks aan de hand. Tussen 5 en 15 procent krijgt de teler een waarschuwing en boven 15 procent volgt een boete. Bij nog meer blad en stelen kan de fabriek de bieten weigeren. Suiker Unie is niet de enige suikerverwerker in Europa die de koptarra heeft afgeschaft. Eerder besloten suikerverwerkers in Duitsland, Scandinavië en Groot-Brittannië hier al toe. Op de bietenrooidemonstratie Beet Europe, die half oktober in het Duitse Seligenstadt werd gehouden, was te zien hoe de verschillende rooierfabrikanten op deze ontwikkelingen inspelen.

Kloppenburg

Agrifac, Holmer en Ropa demonstreerden nieuwe nakoppers op hun bietenrooiers waarbij het principe dat een hoogstaande biet niet of nauwelijks wordt nagekopt en een laagstaande biet juist veel (ooit uitgedokterd door Kloppenburg van WKM) overboord is gezet. "Met de nieuwe koptarrering van de suikerindustrie haalt dit nakopsysteem te veel van de bieten af die goed en regelmatig staan", zegt technisch directeur Doeke Blaauw van Agrifac.

Minder brandstof

Agrifac, Holmer en Ropa hebben het principe van de nieuwe nakoppers omgedraaid: van een hoogstaande biet haalt het mes er verhoudingsgewijs veel af en van een laagstaande bieten weinig. Om met dit type nakoppers te veel kopverliezen te voorkomen, is het wel belangrijk dat de klepelas hoger wordt afgesteld, merkt Blaauw op. "Dat heeft nog een aantal bijkomende voordelen. Zo zullen de klepels minder snel slijten en bovendien kost het minder vermogen en dus minder brandstof."
Het experiment met de nakoppers pakte goed uit voor Agrifac. Volgens de jury was 82,8 procent van de bieten door de Big Six goed gekopt. Daarmee behaalde de Big Six samen met de Holmer Terra Dos T3 het hoogste aandeel goed gekopte bieten.
Het aandeel te diep gekopte bieten konden alle fabrikanten beperkt houden: van 1,0 tot 2,6 procent *(zie voor een volledig overzicht de uitslagen op de volgende pagina)*.

Een beetje verwarrend was de categorie 'te hoog gekopte' bieten. Bij de verschillende rooiers liep dat uiteen van 15,8 procent bij de Big Six van Agrifac tot 37,8 procent bij de Beetliner Large van fabrikant Kleine. Zoals gemeld, begint Suiker Unie pas te morren als meer dan 5 procent van de bieten bladstelen van 2 cm of langer hebben. De organisatie van de bietenrooidemonstratie was echter veel strenger. Als er bij een gekopte biet nog iets van de bladaanzet te zien was, vond zij de biet al *'zu hoch geköpft'*. Maar wie langs de bietenhopen liep, kon met eigen ogen zien dat alle machines prima aan de norm van de suikerindustrie voldoen: geen enkele partij had meer dan 5 procent bladstelen van 2 cm of meer.

Vreemde eend

Een vreemde eend in de bijt op nakopgebied was de Grimme Maxtron 620. Deze rooier – die trouwens ook wat betreft reinigingstechniek een buitenbeentje is – was uitgerust met een poetseras in de ontbladerbak en had helemaal geen nakoppers meer.
Bij de hoop was het resultaat heel behoorlijk. De jury oordeelde dat 75,6 procent volledig ontbladerd was, 17,4 procent was ontbladerd met enige schade aan de biet en op 7 procent van de bieten vond de jury nog bladaanzetten.
Het ontbladeren met ondersteuning van de poetseras heeft Grimme nu een jaar of drie in het leveringspakket – de Grimme-klant kan ook kiezen voor een tradionele klepelbak met nakoppers.
Ook andere fabrikanten vinden de gedachte van een poetseras interessant. "Probleem is nog dat de rubberen poetsers naar 100 hectare versleten zijn", zegt Blaauw van Agrifac. "Eigenlijk zou je er zeker één seizoen mee moeten kunnen rooien."

Poetseras

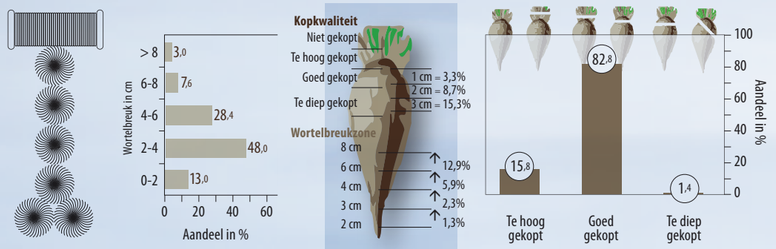
Ook de andere Nederlandse fabrikant van bietenrooiers, Vervaet, volgt de ontwikkeling nauwgezet. Deze herftst draait er zelfs al een Vervaet-machine met een poetseras in Limburg, vertelt Edwin Vervaet. "Over het resultaat hebben we geen klagen, maar het snelle verslijten van de poetsers is nog wel een punt van aandacht. Bovendien vraagt de poetseras ook extra vermogen en dus ook extra brandstof."

Op de volgende pagina staan de testuitslagen van de verschillende bietenrooiers die in Seligenstadt actief waren.

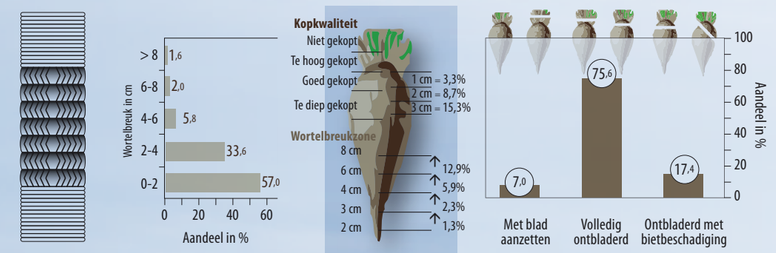
Agrifac BigSix >

De Agrifac Big Six kopte de bieten heel netjes. Met 82,8 procent goed gekopte bieten scoorde de Big Six bijna net zo hoog als de Holmer Terra Dos. Alleen het percentage te diep gekopt lag bij de Blg Six een fractie hoger. Het bietverlies met 5,6 ton per hectare is wel aan de hoge kant. Het grondtarrapercentage bedroeg 4,8 procent.

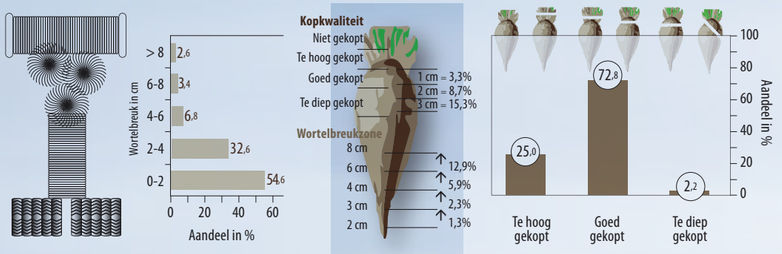
Grimme Maxtron 620 >

De Grimme Maxtron, de machine met een poetseras en zonder nakoppers liet heel behoorlijk kopwerk zien. Wat betreft wortelbreuk doet deze machine het buitengewoon goed. De machine liet 4,2 ton bieten per hectare op het perceel achter. Het grondtarrapercentage is bij deze Grimme niet vastgesteld.

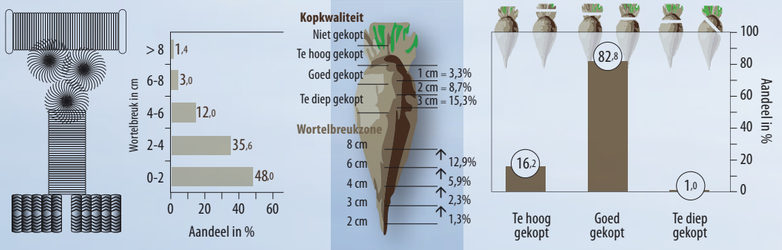
Grimme Rexor 620 >

Ook de Grimme Rexor 620 was mild voor de bieten. Wortelbreuk was minimaal, net als het totaal aan bietverliezen: de rooier liet slechts 2,9 ton bieten per hectare op het veld achter. Wat grondtarra betreft, zit deze rooier met 9,2 procent wel weer wat hoger.

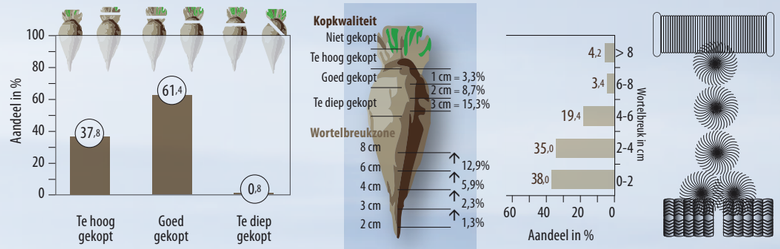
Holmer Terra Dos T3 >

De Holmer Terra Dos T3 leverde van alle rooiers het beste kopwerk: 82,8 procent was goed gekopt en slechts 1,0 procent van de bieten was te diep gekopt. Ook laat de Holmer de puntjes er netjes aan zitten. De bietverliezen bleven beperkt tot 3,1 ton per hectare. De grondtarra bedroeg 9,5 procent.

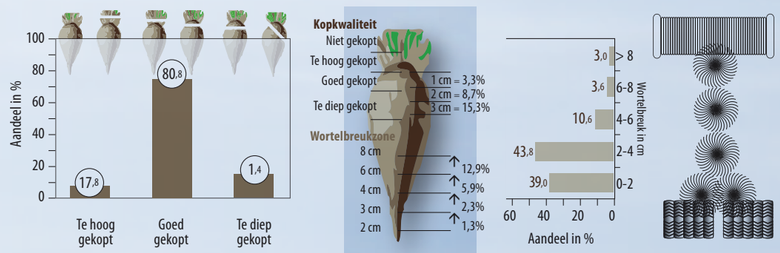
< Kleine Beetliner Large

Afstelling is alles, wordt duidelijk bij de rooiers van Kleine. Bij de Beetliner Large was 61,4 procent van de bieten goed gekopt, bij de Beetliner Max (hieronder) die was uitgerust met een identiek ontbladersysteem haalde 80,8 procent goed gekopte bieten. Bietverlies van de Large: 4,5 ton per hectare, grondtarra: 6,8 procent.

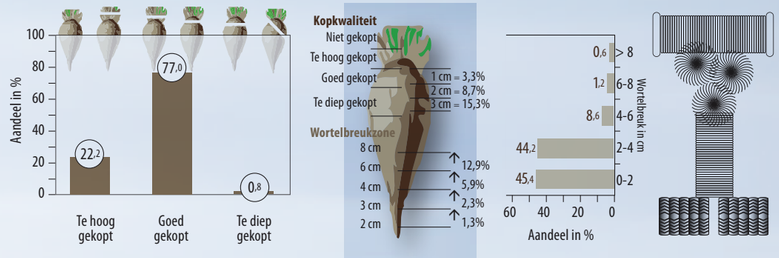
< Kleine Beetliner Max

De Beetliner Max is dezelfde rooier als de Beetliner Large (hierboven), alleen heeft de Max een grotere bunker en een extra as. De bietverliezen bij de Max bedroegen 4,1 ton per hectare, de grondtarra werd vastgesteld op 6,8 procent.

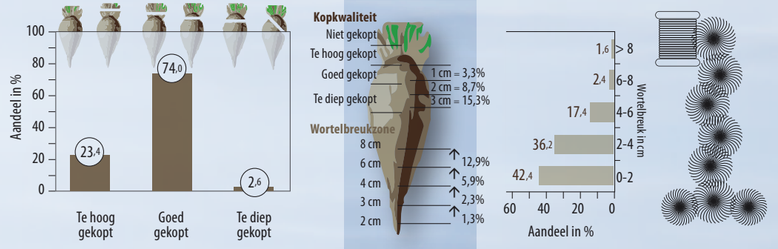
< Ropa Euro-Tiger V8-4

De Ropa Euro Tiger V8-4 liet netjes kopwerk zien en springt ook voorzichtig om met de bieten. Puntbreuk is minimaal en het totale bietverlies bleef beperkt tot 2,4 ton per hectare. Het grondtarrapercentage bedroeg 9,8 procent.

< Vervaet BeetEater

De mannen van Vervaet lieten de zonnen van hun rooier tijdens de test zo langzaam mogelijk draaien om het bietverlies zo laag mogelijk te houden. Die opzet slaagde, het bietverlies bleef met 3,3 ton per hectare beperkt. De keerzijde van de medaille was wel het hoogste grondtarrapercentage: 15,8 procent. LM